14

וארא Vaera

Exodus 6:2-9:35

- וַיִּדְבֵּר אֱלֹהִים אֱל־מֹשֵׁה וַיִּאמֵר אֱלִיו אֲנֵי יְהוַה:
- 2 God spoke to Moses and said to him, "I am הוהי.
- וָאַל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאָל־יַצְקֹב בְאָל שַׂדֵּי וּשִׂמַי יְהוֹה לְא נוֹדַעתִי לִהָם:
- 3 I appeared to Abraham, Isaac, and Jacob as El Shaddai, but I did not make Myself known to them by My name הוהי.
- וְגַּם הַקמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לָתָת לָהָם אֶת־אֶרֶץ כְּנָען אֶת אֶרֶץ מְגָרֵיהֶם אַשַּׂר־גַרוּ בָה:
- 4 I also established My covenant with them, to give them the land of Canaan, the land in which they lived as sojourners.
- וְנָם וּ אֲנֵי שַׂמַעְתִּי אֶת־נַאֲקתֹ בְּנֵי יִשֹׂרָאֵל אֲשֶׂר מִצְרְיִם מַעֲבִדֵּים אֹתְם וַאַזָּכֹּר אַת־בַּרִיתִי:
- I have now heard the moaning of the Israelites because the Egyptians are holding them in bondage, and I have remembered My covenant.
- לָכַّן אֶמְר לִבְנְי־יִשְׂרָאֵל אֲנֶי יְהֹנָהٌ וְהוֹצֵאתְי אֶתְכֶּם מִתַּּחַתׁ סִבְלָּת מִצְלַיִם וְהָצַּלְתִּי אֶתְכֶם מִצְבֹדָתְם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרָוֹע נְטוּיָה וּבשפטים גּדֹלים:
- Say, therefore, to the Israelite people: I am הוהי. I will free you from the labors of the Egyptians and deliver you from their bondage. I will redeem you with an outstretched arm and through extraordinary chastisements.
- וְלָקחְתִּי אֶתְכָם לִּי לְעָם וְהָיָיתִי לָכֶם לָאלֹהְים וְיִדְעְתֶּם כִּי אֲנִי יִהֹוָה אֵלֹהֵיכָם הַמוֹצִיא אָתַכָם מִתְחַת סִבְלִוֹת מַצְרַיִם:
- 7 And I will take you to be My people, and I will be your God. And you shall know that I, הוהי, am your God who freed you from the labors of the Egyptians.
- וְהַבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׂר נָשָּׁאתִי אֶת־יִדִּי לִתְת אֹתִּה לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְּלִיצֵקֹב וְנָתַתִּי אֹתָה לָכֶם מוֹרָשָה אֲנֶי יְהֹנָה:
- 8 I will bring you into the land which I swore* to give to Abraham, Isaac, and Jacob, and I will give it to you for a possession, I הוהי".
- וַיְדַבֶּר מֹשֶׂה כֶּן אֶל־בְּנָי יִשְׂרָאֵל וְלָּא שִׂמְעוּ אֶל־מֹשֶׂה מִקֹצֶר וֹוּחַ וּמֵצְבֹרָה קשֹׁה:
- 9 But when Moses told this to the Israelites, they would not listen to Moses, their spirits crushed by cruel bondage.
- 10 וידבר יהוה אל־משה לאמר:
 - 10 הוהי spoke to Moses, saying,
- 11 בַּא דַבֵּר אֶל־פַרְעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וְישַׁלָּח אֶת־בְּנֶי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצְוֹ:
 - 11 "Go and tell Pharaoh king of Egypt to let the Israelites depart from his land."
 - וֹיְדַבָּר משֶׁה לִפְנֶי יְהוָה לֵאמֶר הָן בְּנֶי־יִשְׂרָאֵל לְא־שָׁמְעָוּ אֵלַי וֹאִיךְ יִשֹׁמַעָנִי פַּרִעֹה וַאַנִי עַרָל שׁפַתִים:
 - 12 But Moses appealed to הוהי, saying, "The Israelites would not listen to me; how then should Pharaoh heed me, me—who gets tongue-tied!"*
- וִיְדַבָּר יְהֹנָהٌ אֶל־משָׁה וְאֶל־אַהָרן゚ וַיְצַוַּםֹ אֶל־בְּנֵי יִשֹׂרָאֵל וְאֶל־פַּרְעָה מֶלֶךְ מִצְרֵיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשִׂרָאָל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:
- 13 So הוהי spoke to both Moses and Aaron in regard to the Israelites and Pharaoh king of Egypt, instructing them to deliver the Israelites from the land of Egypt.
- אֶלֶה רָאשֶׁי בִית־אֲבֹתֶם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכִר יִשְׂרָאֵל חֲנָוֹךְ וּפַלּוּאֹ חֶצְרָן 14 וַכַרְמִי אֵלֶה מִשִּׁפְחֹת רָאוּבַן:
 - 14 The following are the heads of their respective clans. The sons of Reuben, Israel's first-born: Enoch* and Pallu, Hezron and Carmi; those are the families of Reuben.
 - 15 וּבְנֵי שַׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַדֹּ וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׂאִוּל בֶּן־הְכְּנַעֲנֵית אַלָּה מִשׂפָּחת שִׁמִעוֹן:
- 15 The sons of Simeon: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar, and Saul* the son of a Canaanite woman; those are the families of Simeon.

- ון וקהָת ומִרָרִי וּשִוֹנֵי חְיֵי These are the names of Levi's sons by their לוי שבע ושלשים ומאת שנה:
 - lineage: Gershon, Kohath, and Merari; and the span of Levi's life was 137 years.

 - בני גַרשון לבני ושמעי למשפחתם: 17 The sons of Gershon: Libni and Shimei, by their families.
- ושלשים ומאת שנה:
- 18 The sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and ובני קהָת עַמַרָם וִיצַהָר וְחַבַרוֹן וִעַזִּיאַל וּשׁוֵגִי חָיַי קהָת שַׁלְשׁ Uzziel; and the span of Kohath's life was 133 years.

 - 19 The sons of Merari: Mahli and Mushi. These are the ובני מַרָרִי מַחַלִּי וִמוּשַׂי אָלֶה מַשַּפּחָת הַלַּוִי לְתלְּדֹתִם: families of the Levites by their lineage.
 - וַיִּקֶּח עַמִּרָם אַת־יוֹכָבֵד דְּדָתוֹ לְוֹ לִאְשָׂה וַתְּלֵד לוֹ אַת־אַהַרוְ ואת־משה ושני חיי עמרם שבע ושלשים ומאת שנה:
- Amram took into his [household] as wife his father's sister Jochebed, and she bore him Aaron and Moses; and the span of Amram's life was 137 years.
- 121 The sons of Izhar: Korah, Nepheg, and Zichri. ובני יצהר קרח ונפג ווכרי:
- יבני עזיאַל מישאַל ואָלְצַפּן וְסְתְרִי: 22 The sons of Uzziel: Mishael, Elzaphan, and Sithri.
- וַיָּלָח אַהַרֹן אַת־אֵלִישַׂבַע בַּת־עַמִינָדָב אַחוֹת נַחשוון לְוֹ לִאִשַׂה וַתְּלֵד לו אַת־נַדַב ואַת־אַביהוא אַת־אַלעוַר ואַת־איתַמַר:
- Aaron took into his [household] as wife Elisheba, daughter of Amminadab and sister of Nahshon, and she bore him Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
- 24 ובְנֶי לְרַח אַסֶיר וְאֶלְקְנָה וַאֲבִיאָסֶף אֶלֶה מִשְׂפְחְת הַקְּרְחִי:
 - The sons of Korah: Assir, Elkanah, and Abiasaph. Those are the families of the Korahites.
- 25 ואַלעוַר בוראַהַרו לַקח־לו מבנות פוטיאַל לו לאשה ותלד לו אַת־פִינחָס אַלֵּה רָאשֵי אֲבְוֹת הַלְוֹיִם לִמְשׁפַחתִם:
 - And Aaron's son Eleazar took into his [household] as wife one of Putiel's daughters, and she bore him Phinehas. Those are the heads of the ancestral houses of the Levites by their families.
- הוא אַהַרן ומשה אַשר אַמַר יָהוָה לָהָם הוציאו אַת־בַנַי יִשראַל מאַרץ מצַרַיִם עַל־צַבִאֹתָם:
- It is the same Aaron and Moses to whom הוהי said, "Bring forth the Israelites from the land of Egypt, troop by troop."
- הם המדברים אל-פרעה מלך-מצרים להוציא את-בני־ישראל ממצרים הוא משה ואהרן:
- It was they who spoke to Pharaoh king of Egypt to free the Israelites from the Egyptians; these are the same Moses and Aaron.
 - ויהי ביום דבר יהוה אל־משה בארץ מצרים:
- 28 For when הוהי spoke to Moses in the land of Egypt
- וַיִּדַבַּר יִהוָה אֵל־מֹשֵׁה לֵאמִר אֲנֶי יְהוָה דַּבַּר אֶל־פַּרְעה מֶלֶךְ מִצְרַיִם אָת כַל־אַשֵר אַנִי דבַר אַלִיךַ:
 - and הוהי said to Moses, "I am הוהי; speak to Pharaoh king of Egypt all that I will tell you,"
 - וַיִאמר משה לפני יהוָה הָן אַני ערל שפַתֹים ואַיך ישמע אַלִי פַרעה:
 - Moses appealed to הוהי, saying, "See, I get tongue-tied;* how then should Pharaoh heed me!"

- וַיָּאמֵר יָהוָהֹ אֵל־משֵׁה רָאָה נָתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַּרְעָה וָאָהֵרָן אַחִיךַ יִהְיָה נביאַך:
- replied to Moses, "See, I place you in the role of God to Pharaoh, with your brother Aaron as your prophet.*

- אַתָּה תִדַבֵּר אָת כָּל־אַשֶּׁר אַצַּוָךָ וִאַהַרן אָחֹיךָ יִדַבָּר אֵל־פַּרְעֹה ושלח את־בני־ישראל מארצו:
- You shall repeat all that I command you, and your brother Aaron shall speak to Pharaoh to let the Israelites depart from his land.
- וַאֲנֶי אַקשָה אֶת־לֶב פַּרְעָה וְהִרְבֵּיתִי אֶת־אֹתֹתִי וִאֵת־מוֹפִּתִי בִּאַרֵץ מצרים:
- But I will harden Pharaoh's heart, that I may multiply My signs and marvels in the land of Egypt.
- ולא־ישמע אַלכם פַרעה ונתתי אַת־יָדי במצרים והוצאתי אַת־צבאתי אַת־עַמִי בנַי־יִשׁרָאֵל מַאָרֵץ מִצְרַיִם בשׁפַּטים גִּדלים:
- When Pharaoh does not heed you, I will lay My hand upon Egypt and deliver My ranks, My people the Israelites, from the land of Egypt with extraordinary chastisements.
- ויַדעו מצַרָיָם כִי־אָנִי יָהוָה בנטתי אַת־יַדי על־מצַריָם וְהוצאתי את־בני־ישראל מתוכם:
- And the Egyptians shall know that I am הוהי, when I stretch out My hand over Egypt and bring out the Israelites from their midst."
- וַיָּעָשׁ מֹשֵׁה וִאַהֵּרָן כַּאֲשֵׂר צִוָּה יִהֹוָה אֹתָם כֵּן עְשׁוּ:
- This Moses and Aaron did; as הוהי commanded them, so they did.
- ומשה בושמנים שנה ואַהַרוֹ בוּ־שַׁלְשׁ ושמנים שנה בּדַבּרָם
- Moses was eighty years old and Aaron eighty-three, when they made their demand on Pharaoh.
- וַיָּאמֵר יִהוָה אֵל־משָה וִאֵל־אַהַרן לַאמִר:
- said to Moses and Aaron,
- כּי יִדַבֵּר אֲלַכָם פַּרִעה לֵאמר תִנְוּ לָכֵם מוֹפַת וִאָמַרִתְ אֵל־אַהֵרֹן קח אֶת־מַטַךָ וָהַשַּלָךָ לִפְנֵי־פַרעה יָהְי לַתַנִּין:
- "When Pharaoh speaks to you and says, 'Produce your marvel,' you shall say to Aaron, 'Take your rod and cast it down before Pharaoh.' It shall turn into a serpent."
- 10 וַיָבא משָה וִאַהֵרן אֵל־פַרְעֹה וַיִּעֲשוּ כֵן כַאֲשֵר צוָה יְהוָה וַיַשלֶּךָ אָהַרוֹ אֶת־מַטָּהוּ לפני פַרעה וַלפני עבַדיו וַיהֵי לתניון:
 - So Moses and Aaron came before Pharaoh and did just as הוהי had commanded: Aaron cast down his rod in the presence of Pharaoh and his courtiers, and it turned into a serpent.
- ווַיִּקָרָאֹ גַּם־פַּרְעֹה לְחֲכָמִים וְלָמְכַעוֹּפִים וַיַּצֵשׂוּ גַם־הֵם חַרִּטִמֵי 11 מַצַרַיִם בַּלַהַטֵיהֶם כֵּן:
 - Then Pharaoh, for his part, summoned the sages and the sorcerers; and the Egyptian magician-priests, in turn, did the same with their spells:
 - 12 וַיַשְלִּיכוֹ אְישׁ מַטָהוּ וַיִּהְיָוּ לְתַנִּינָם וַיִּבַלָּע מַטַה־אַהַרן את־מטתם:
- each cast down his rod, and they turned into serpents. But Aaron's rod swallowed their rods.
 - וַיַחַזַל לֶב פַּרִעָה וִלְּא שַׁמַע אֲלַהָם כַאֲשֵׁר דִבֶּר יִהוָה:
- 13 Yet Pharaoh's heart stiffened and he did not heed them, as הוהי had said.
- said to Moses, "Pharaoh is stubborn; he הוהי said to Moses, "Pharaoh is stubborn; he refuses to let the people go.
- לָךָ אֵל־פַרעֿה בַבֿקר הְנֵה יצָא הַמַּיִמָה וִנִצַבתְ לִקרָאתו עַל־שִׁפָּת הַיִּאָר וִהַמַטָה אַשר־נַהפָּך לִנָחַשׁ תִקח בַּיָדֵךָ:
- Go to Pharaoh in the morning, as he is coming out to the water, and station yourself before him at the edge of the Nile, taking with you the rod that turned into a snake.
- 16 ואָמַרִתְּ אֵלָיו יִהוֹּה אֱלֹהַי הָעָבַרִים שֹלָחָנִי אֵלֵיךָ לֵאמֹר שַׁלַחֹ אַת־עַמִּי ויַעַבַדְנִי בַמִדבַר וִהנָה לֹא־שַמַעת עד־כָה:
- And say to him, הוהיי, the God of the Hebrews, sent me to you to say, "Let My people go that they may worship Me in the wilderness." But you have paid no heed until now.

- הוהי By this you shall know that I am. כָּה אָמֶר יְהוֹּה בְּוָאת תַּדַע כִּי אֲנָי יְהוָֹה הְנֵּה אָנֹכִי מַכֶּה ו בַּמַטָה אַשר־בַיַדִּי עַל־הַמַיִם אַשר בַיִאר ונהפכו לדם:
 - הוהי" See, I shall strike the water in the Nile with the rod that is in my hand, and it will be turned into blood;
- 18 והַדָּגָה אֲשֵר־בִּיִאֶר תָמוּת וּבָאֲשׁ הַיִּאָר וְנַלְאָוּ מִצְרַיִם לְשִׁתְּוֹת מַיִם מן־הַיאר:
 - and the fish in the Nile will die. The Nile will stink so that the Egyptians will find it impossible to drink the water of the Nile."
- 19 וַיָּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶּׁה אֱמַר אֶל־אַהַרון קח מַטְךְ וּנְטַה־יִדְךָּ עַל־מֵימֵי מצַלִים על־נָהַרתַם ו על־יִארֵיהֵם וִעל־אַגמֵיהֵם וִעַל כַּל־מקוָה מֵימֵיהֵם וְיָהְיוּ־דֶם וְהָיָה דָם בְּכָל־אֲרֶץ מִצְלַיִם וּבַעֲצִים וּבָאַבַנִים:
 - And הוהי said to Moses, "Say to Aaron: Take your rod and hold out your arm over the waters of Egypt—its rivers, its canals, its ponds, all its bodies of water—that they may turn to blood; there shall be blood throughout the land of Egypt, even in vessels of wood and stone."
 - וַיָּעשוּ־כֵן משֵּה ואָהַרן כַאֲשֶר ו צוָה יהוָה וַיָּרֶם בַּמַטֵה וַיָּרְ אַת־הַמַיִם אָשַר בַיִּאר לעִינֵי פַרְעָה וּלְעִינֵי עַבְדַיוּ וַיַהַפְּכֵוּ כַל־הַמַיִם אֲשַר־בַּיִאַר לדַם:
- Moses and Aaron did just as הוהי commanded: he lifted up the rod and struck the water in the Nile in the sight of Pharaoh and his courtiers, and all the water in the Nile was turned into blood
- והַדָּגָה אֲשַר־בַּיָאָר מַתָה וַיִבאַש הַיָּאַר וַלֹא־יַכַלוּ מַצַרַיִם לְשַׁתַּוֹת מַיִם מן־הַיְאֶר וַיִהְי הַדָּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרִים:
- and the fish in the Nile died. The Nile stank so that the Egyptians could not drink water from the Nile; and there was blood throughout the land of Egypt.
- וַיַעשוּ־כֶן חַרִטָמֵי מִצְרַיִם בַּלָטֵיהָם וַיֵּחֲזָק לֵב־פַּרִעה וִלֹא־שַּׂמַע אַלַהֶּם כַאֲשֵׁר דְבֵר יְהֹוָה:
- But when the Egyptian magician-priests did the same with their spells, Pharaoh's heart stiffened and he did not heed them—as הוהי had spoken.
- וַיָפַן פַרעה וַיָבא אַל־בֵיתוּ ולא־שַת לבו נַם־לָזְאת:
- Pharaoh turned and went into his palace, paying no regard even to this.
- וַיַחפּרָוּ כָל־מַצַרָיִם סבִיבָת הַיִּאָר מַיִם לְשֹׁתְוֹת כֵי לָא יָכַלוּ לְשׁתֹת
 - And all the Egyptians had to dig round about the Nile for drinking water, because they could not drink the water of the Nile.
 - 25 וַיִּמָלֵא שֹבִעָת יָמִים אַחֲרֶי הַכּוֹת־יְהוְה אֶת־הַיְאְר:
- When seven days had passed after הוהי struck the Nile,
- ויאמר יהוה אל־משה בא אל־פרעה ואמרת אליו כה אמר יהוה שַלָּח אֶת־עַמִי וְיַעַבְדְנִי:
 - * הוהי said to Moses, "Go to Pharaoh and say to him, 'Thus says הוה': Let My people go that they may worship Me.
- ים: אַת־כַּל־גַבוּלְךָ בַצִּפַרְדִּעִים: 27 If you refuse to let them go, then I will plague
 - your whole country with frogs.
 - ושָרָץ הַיִאר צפַרִדִּעִים ועָלוֹ וּבָאוּ בַבֵיתֶךָ וּבַחַדָּר מִשִּׂכָבַךְ ועל־מַטַתַך ובבַית עַבַבֶּיךָ ובעַמַך ובתנורֶיךָ ובמשאַרותִיךָ:
- The Nile shall swarm with frogs, and they shall come up and enter your palace, your bedchamber and your bed, the houses of your courtiers and your people, and your ovens and your kneading bowls.
- 29 ובכָה וְבַעָמַךָ וּבַכָּל־עַבָּדִיךְ יַעַלוּ הַצַּפַּרִדעִים:
- The frogs shall come up on you and on your people and on all your courtiers."

- וַיָּאמֶר יְהוֹהٌ אֶל־מֹשֶׁהٌ אֱמַר אֶל־אַהֲרֹן נְטָה אֶת־יִדְךָ בְּמַטֶּׁךָ עַּל־הַנְּהָרֹת על־הִיְאֹרִים וְעַל־הָאֲנַמִים וְהָעַל אֶת־הָצְפַרְהְּעִים עַל־אָרֶץ מִצְרִיִם:
- 1 And הוהי said to Moses, "Say to Aaron: Hold out your arm with the rod over the rivers, the canals, and the ponds, and bring up the frogs on the land of Egypt."
- וָיָט אַהְרֹן אֶת־יָדוֹ עָל מֵימֵי מִצְרָיִם וַתַּעל הַצְפַּרְדֵּע וַתְּכְס אֶת־אֶרֶץ מצרים:
- 2 Aaron held out his arm over the waters of Egypt, and the frogs came up and covered the land of Egypt.
- וַיָּצְשׁוּ־כָן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֱם וַיַּצְלְוּ אֶת־הַצְפַּרְדְּעִים עַל־אָרֶץ מצריחי
- 3 But the magician-priests did the same with their spells, and brought frogs upon the land of Egypt.
- וַיִּקרָא פַרְעֹה לְמשָה וְּלְאָהֵרֹן וַיֹּאמֶר הַעְתְירוּ אֶל־יְהֹוָה וְיָסֵר הַצְפַרְהָּעִים מִמֶנִי וֹמֵעמִי וַאֲשַלְּחָה אֲת־הַעָם וְיִזְבַחִוּ לִיהוָה:
- 4 Then Pharaoh summoned Moses and Aaron and said, "Plead with הוהי to remove the frogs from me and my people, and I will let the people go to sacrifice to הוהי."
- וַיָּאמֶר משָּה לְפַרְעה הְתְּפָאֶר עַלִי לְמִתְי וּ אַעְתְיִר לְּדָ וְלַעֲבַבֶּיוֹךְ וּלְעַמְךָ לְהַכְרִיתׁ הַצְפַרְדִּעִים מִמְךָ וּמִבְתַיִּךְ רָק בִּיְאִר תִשֹּאָרְנָה:
- 5 And Moses said to Pharaoh, "You may have this triumph over me: for what time shall I plead in behalf of you and your courtiers and your people, that the frogs be cut off from you and your houses, to remain only in the Nile?"
- וּיָאמֶר לְמָחֶר וַיָּאמֶר כִּדְבָרְךָ לְמַעַן תַדַּע כִי־אֶין כִּיהֹוָה אֱלֹהִינוּ:
- 6 "For tomorrow," he replied. And [Moses] said, "As you say—that you may know that there is none like our God;
- וְסָרָוּ הָצְפַּרְהְּעִים מִמְךָּ וּמִבְּתֶּיִךְ וּמֵעֲבָדֶיִךְ וּמֵעַמְּךָ רָק בִּיְאִֹר תִשִּאַרְנָה:
- 7 the frogs shall retreat from you and your courtiers and your people; they shall remain only in the Nile."
- וַיִּצְאַ מֹשֶׂה וְאַהֲרָן מַעֲם פַּרְעֵה וַיִּצְעָק מֹשֶׁה אֶל־יִהוֹה על־דְּבְר הצפרדעים אשר־שם לפרעה:
- 8 Then Moses and Aaron left Pharaoh's presence, and Moses cried out to הוהי in the matter of the frogs which had been inflicted upon Pharaoh.
- וָיָעָשׁ יְהֹוָה כִּדְבָר מֹשֵּׁה וַיָּמָּתוּ הְצְפַרְהְּעִּים מִן־הַבָּתְּים מִן־הַחֲצֵרְת וּמִן־הַשַּׂדָת:
- 9 And הוהי did as Moses asked; the frogs died out in the houses, the courtyards, and the fields.
- נִיצְבְּרָוּ אֹתָם חֲמָרֶם חֲמָרֶם נַתִּבְאָשׁ הָאָרֶץ:
- 10 And they piled them up in heaps, till the land stank.
- וַיַרְא פַרְעֹה כִּי הָיְתָהֹ הָרְוָחָה וְהַכְבֵּרֹ אֶת־לִבֹּוֹ וְלְּא שִׁמְע אֲלֵהְם בַּאֲשֵׂר דִּבֶּר יְהֹוָה:
 - 11 But when Pharaoh saw that there was relief, he became stubborn and would not heed them, as הוהי had spoken.
- וַיָּאמֶר יְהוָהֿ אֶל־מֹשֶׁהָּ אֱמֹרֹ אֶל־אַהֲרֹן נְטָה אֶת־מַטְךָּ וְהָךְ אֶת־עֲפָר הָאָרֵץ וִהְיָה לִכִנָּם בִּכָל־אָרֵץ מִצְרִיִם:
- 12 Then הוהי said to Moses, "Say to Aaron: Hold out your rod and strike the dust of the earth, and it shall turn to lice throughout the land of Egypt."
- וַיָּצְשׂוּ־בֵּן וַיֵטַ אַהֲרֹּן אֶת־יָדְוֹ בְמַטַּהוּ וַיַּלְ אֶת־צְפָּר הָאָרֶץ וַתְּהִיּ הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהַמָּה כָּל־צְפָר הָאָרֶץ הָיָה כִנְּים בְּכָל־אָרֶץ מִצְרִיִם:
- 13 And they did so. Aaron held out his arm with the rod and struck the dust of the earth, and vermin came upon human and beast; all the dust of the earth turned to lice throughout the land of Egypt.
- 14 וַיַּצְשׁוּ־בֹּן הַחַרְטַמִים בְּלָטֵיהָם לְהוֹצְיא אֶת־הַכִּנִּים וְלָא יָכֵלוּ וַתְהִיּ הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבָּהֵמָה:
 - 14 The magician-priests did the like with their spells to produce lice, but they could not. The vermin remained upon human and beast;

- וניאמרוּ הַחַרְטַמִם אֶל־פַרְעֹה אֶצְבָע אֱלֹהִים הַוֹא וַיֶחֲזָק לַב־פַּרְעֹה (בּיפַרְעֹה יַאָצְבָע אֱלֹהִים הַוֹא וַיֶּחֲזָק לַב־פַּרְעֹה (מיאמרָוּ הַחַרְטַמִם אֶל־פַּרְעֹה אָצְבָע אֱלֹהִים הַוֹא וַיֶּחֲזָק לַב־פַּרְעֹה (מיאמרָוּ הַחַרָּטַמִם אָל־פַּרְעֹה יַבְּיבּים הַוֹא וַיֶּחֲזָק לַב־פַּרְעֹה (מיאמרָוּ הַבּיבּיבְעֹה הַאַבּיב בּיִבּיבְעֹה הַוֹּא בּיבּיבְעֹה בּיִבּיב בּיִבְּעִה בּיִבּיב בּיבְעֹה בּיבּיב בּיבְעֹה בּיבּיב בּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיביב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיביב בּיביב בּיביב בּיביב בייב בּיביב ביביב ביביב ביביב בייב ביביב בייב ביביב ביביביב ביביב ביביב וַלְא־שַמַע אֱלָהֶם כַאֲשֵר דְבַר יְהוָה:
 - the finger of God!" But Pharaoh's heart stiffened and he would not heed them, as הוהי had spoken.
 - 16 וַלֹּאמֵר יִהוֹה אֱל־מֹשֵׂה הַשַּׂכָם בַבּקר וִהְתִיצֵב לפני פַרעה הְנָה יוצא הַמַיִּמָה וִאָמַרָת אֵלִיו כָה אָמַר יְהוֹה שַׁלַח עמי ויַעַבְדְנִי:
 - And הוהי said to Moses, "Early in the morning present yourself to Pharaoh, as he is coming out to the water, and say to him, 'Thus says הוה': Let My people go that they may worship Me.
 - 17 כִי אִם־אֵינָךָ מִשַלֶּחַ אֵת־עָמִי הִנְנִי מַשַּלִּיחַ בַּךָ וְבַעַבְדֶיךָ וְבַעַמְדָ וּבְבָתֶיךָ אֶת־הֶעֶרֶב וּמָלְאוּ בָּתֵי מִצְלַיִם אֵת־הַעַלב וִגָם הַאַדַמַה אַשַׂר־הֵם עַלִּיהַ:
 - For if you do not let My people go, I will let loose swarms of insects* against you and your courtiers and your people and your houses; the houses of the Egyptians, and the very ground they stand on, shall be filled with swarms of insects.
- 18 והפליתי ביום ההוא את־אַרץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי הַיְוֹת־שָׂם עָרֶב לִמְעַן תַדַּע כִי אֲנָי יְהוֹה בְּקָרֶב הָאָרֶץ:
 - But on that day I will set apart the region of Goshen, where My people dwell, so that no swarms of insects shall be there, that you may know that I הוהי am in the midst of the land.
 - ושמתי פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הזה:
- And I will make a distinction* between My people and your people. Tomorrow this sign shall come to pass."
- וַיָעשׁ יהוָה כֵּן וַיָבא עַרָב כָבֵד בֵיתָה פַרעה ובַית עַבְדִיו ובכל־אַרֶץ מצַרַיִם תשחת הַאַרֵץ מפַנֵי הַעַרב:
- And הוהי did so. Heavy swarms of insects invaded Pharaoh's palace and the houses of his courtiers; throughout the country of Egypt the land was ruined because of the swarms of insects.
- 21 וַיִּקרָא פַרִעה אֵל־מֹשֵׁה וְלִאַהֵרָן וַיֹּאמֵר לֹכֵוּ זִבְחוּ לֵאלְהֵיכֶם בַּאָרֵץ:
 - Then Pharaoh summoned Moses and Aaron and said, "Go and sacrifice to your God within the land."
 - וּיַאמֶר מֹשֶּׂה לָא נָכוֹן לַעֲשַׂוֹת כֵּן כִי תוֹעֲבָת מִצִּלִיִם נִזִבַּח לַיהֹוַה אַלהַינוּ הַן נִזַבַּח אָת־תועבת מַצְרַיִם לְעִינֵיהֵם וִלְא יִסְקּלְנוּ:
- But Moses replied, "It would not be right to do this, for what we sacrifice to our God הוהי is untouchable to the Egyptians. If we sacrifice that which is untouchable to the Egyptians before their very eyes, will they not stone us!
- דָּרֶךְ שְלָשֶׁת יָמִים נַלֶּךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַּחְנוֹ לַיִהוָה אֵלֹהֵינוּ כַאֲשֵׂר יאמר אלינו:
- So we must go a distance of three days into the wilderness and sacrifice to הוהי as our God may command us."
- וִיאמֵר פַּרעֹה אָנכִّי אַשַלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלְהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רָק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ לַלַכֶּת הַעְתִירוּ בַּעֲדִי:
 - Pharaoh said, "I will let you go to sacrifice to your God הוהי in the wilderness; but do not go very far. Plead, then, for me."
- ויָאמֵר מעוָה הוָה אָנכי יוצא מעמַך והעתרתי אַל־יהוָה וסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעָה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמִוּ מָחָר רַק אַל־יֹסַף פַּרְעה הָתֵל לְבַלְתִיּ שַלַח אַת־הַעָם לִזְבַחַ לִיהוָה:
- And Moses said, "When I leave your presence, I will plead with הוהי that the swarms of insects depart tomorrow from Pharaoh and his courtiers and his people; but let not Pharaoh again act deceitfully, not letting the people go to sacrifice to הוהי."
- 26 וַיֵצֶא משה מֵעָם פַרעָה וַיֵעתַר אֵל־יהוָה:
 - So Moses left Pharaoh's presence and pleaded with הוהי.

- :נשׂאַר אַתַד
- לא מַעְבָּרְיו וּמֵעָמֵו לְא did as Moses asked—removing the swarms of insects from Pharaoh, from his courtiers, and from his people; not one remained.
 - וַיַכבַד פַּרִעה אַת־לבו גַם בַפַעם הַזָּאת ולָא שׁלַח אַת־הַעם:
- 28 But Pharaoh became stubborn this time also, and would not let the people go.

9

- וַיָּאמֵר יִהוָה אֵלִימשֵה בָּא אֵל־פַּרעָה וִדְבַּרתְ אֵלָיו כְה־אָמַר יִהוָה אלהי העברים שלח את־עמי ויעבדני:
- said to Moses, "Go to Pharaoh and say to him, 'Thus says הוה', the God of the Hebrews: Let My people go to worship Me.
- כִי אִם־מָאָן אַתָּה לִשַּׁלָּחַ ועודך מַחַזָּיק בָּם:
- For if you refuse to let them go, and continue to hold them,
- הְנֵּה יַד־יִהוָֹה הוֹיָה בִמִקנְךָּ אֲשֶׁר בַשַּׁדֵה בַסוּסִים בַחֲמרים בַנִמַלִּים בַבַקר ובַצָאן דבר כבד מאד:
- then the hand of הוהי will strike your livestock in the fields—the horses, the asses, the camels, the cattle, and the sheep—with a very severe pestilence.
- וְהִפְּלָה יְהֹוָֹה בָּין מִקנָה יִשֹׂרָאֵל וּבִין מִקנָה מִצְרְיִם וְלָא יָמָוּת מכַל־לִבנֵי יִשֹרָאֵל דַבַר:
- But הוהי will make a distinction between the livestock of Israel and the livestock of the Egyptians, so that nothing shall die of all that belongs to the Israelites.
- וַיָשֵם יהוָה מועד לַאמַר מָחָר יַעשָה יהוָה הַדָּבָר הַזֵה בָאָרֵץ:
- has fixed the time: tomorrow הוהי will do this thing in the land."
- וַיַּעשׁ יְהוֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מְמָחֲרָת וַיָּמָת כַּל מִקנָה מִצְרָיִם וּמִמְקנֵה בַנֵי־יִשֹׂרָאֵל לֹא־מֶת אֶחְד:
- And הוהי did so the next day: all the livestock of the Egyptians died, but of the livestock of the Israelites not a beast died.
- וַיִּשִׂלָּח פַּרִעָּה וִהְנֵּה לֹא־מֵת מִמִקנָה יִשֹּׁרָאֵל עַד־אֲחָד וַיִּכְבַּדֹ לֶב פַרעה ולא שלח אֶת־הַעְם:
- When Pharaoh inquired, he found that not a head of the livestock of Israel had died; yet Pharaoh remained stubborn, and he would not let the people go.
- וַיָּאמֵר יִהוָהٌ אֵל־משָה וִאֵל־אַהַרן קחוּ לָכֵם מִלְא חָפּנִיכֵם פִּיחַ כִּבשׁן וורקו משה השמימה לעיני פרעה:
- Then הוהי said to Moses and Aaron, "Each of you take handfuls of soot from the kiln, and let Moses throw it toward the sky in the sight of Pharaoh.
- וָהָיָה לִאַלַק עַל כַּל־אָרֵץ מִצְרַיִם וָהָיָה עַל־הַאָּדָם וִעַל־הַבַּהַמַּה לְשֹׁחֵין פרח אבעבעת בכל־אַרֶץ מצרים:
- It shall become a fine dust all over the land of Egypt, and cause an inflammation breaking out in boils on human and beast throughout the land of Egypt."
- ויקחו את־פיח הכבשן וַיַעמדוֹ לפני פרעה וַיִזרק אתו משה השמימה ויהי שחין אבעבעת פלח באדם ובבהמה:
- 10 So they took soot of the kiln and appeared before Pharaoh; Moses threw it toward the sky, and it caused an inflammation breaking out in boils on human and beast.
- וִלְאַ־יָכַלְוּ הַחַרִטָמִים לַעַמֵד לִפַנֵי משֵה מפני הַשַּחְין כִי־הַיָה הַשַּׁחִין בַחַרטַמם ובכַל־מצרים:
- The magician-priests were unable to confront Moses because of the inflammation, for the inflammation afflicted the magician-priests as well as all the other Egyptians.

- אל־משה:
- הוהי אַנַה בַּאַשֵּׁר דּבֶּר יְהוָה stiffened the heart of Pharaoh, and he ניִחוּאַק יְהוָה אַת־לֶב פַּרְעָה וִלְא שַׂמַע אֵלַהָם כַּאֲשֵׂר דִּבֶּר יְהוָה would not heed them, just as הוהי had told Moses.
- הוהי 13 ווֹאָמַרתָ לפּנֵי פַרְעָה וּאָמַרתָ said to Moses, "Early in the morning present אַלִיו כה־אַמַר יָהוָה אֱלֹהֵי הַעברים שַלַּח אַת־עַמִי וַיַעבדנִי:
 - yourself to Pharaoh and say to him, 'Thus says הוהי, the God of the Hebrews: Let My people go to worship Me.
 - ובעמד בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ:
 - בּפַעָם הַזֹּאַת אֲנִּי שׁלַחַ אֲת־כָּל־מַגַּפּתִיּ אֲל־לְבַּךָ וּבַעַבְדֵּיךָ 14 For this time I will send all My plagues upon your person, and your courtiers, and your people, in order that you may know that there is none like Me in all the world.
 - ַכִי עַתָהֹ שַׁלָחִתִי אֵת־יָדִי וָאָךְ אוֹתְךָ וִאַת־עַמַךְ בַּדְבֵר וַתִּכְּחֵד מן־האַרץ:
 - I could have stretched forth My hand and stricken you and your people with pestilence, and you would have been effaced from the earth.
- ואולָם בַעַבוּר זאת הַעֲמַדִּתִּיךָ בַעַבוּר הַרָאתךָ אֵת־כֹחַי וּלִמַעַן סַפֶּר שַׂמִי בַּכָּל־הָאָרֵץ:
- 16 Nevertheless I have spared you for this purpose: in order to show you My power, and in order that My fame may resound throughout the world.
- ים עוֹדְרָ מַסְתוּלֵל בַּעְמַי לְבַלְתִי שַׁלְּחִם: 17 Yet you continue to thwart* My people, and do not let them go!
- 18 הַנְנָי מַמְטִיר כָּעָת מָחָר בִּרָד כָבֶד מְאֻד אֲשֶׂר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם למן־הַיִּוֹם הַנָּסִדָהֹ וִעַד־עַתָּה:
- This time tomorrow I will rain down a very heavy hail, such as has not been in Egypt from the day it was founded until now.
 - וּעַתָּה שֹלָח הָעֵזֹ אֵת־מִקנְךָ וּאֲת כָּל־אַשֵׂר לִךָ בַשַּׁדָה כָּל־הָאַדָּם וָהַבַּהֵמָה אֲשֶר־יִמַצָא בַשָּׁבָה וִלָּא יֵאָסֵף הַבַּיִתָה וִיָּרָד עֲלֵהֶם הַבַּרָד ומתו:
 - Therefore, order your livestock and everything you have in the open brought under shelter; every human and beast that is found outside, not having been brought indoors, shall perish when the hail comes down upon them!"
 - הַיָּרֵא אָת־דַבַר יִהוֹה מַעַבדִי פַּרעה הַנֵיס אַת־עַבדַיו וָאַת־מקנהוּ אַל־הַבַּתִים:
- Those among Pharaoh's courtiers who feared הוהי's word brought their slaves and livestock indoors to safety:
- ואַשר לא־שָם לבו אַל־דבַר יִהוָה וַיַעוֹב אַת־עַבָדִיו ואַת־מִקנְהוּ בשבה:
 - but those who paid no regard to the word of הוהי left their slaves and livestock in the open.
- וַלאמֶר יְהוֹּה אֶל־מֹשֶׂה נְטָה אֶת־יִדְךָ עַל־הַשָּׂמַיִם וִיהָי בַרִד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־הָאָדָם וִעַל־הַבַּהֲמָה וִעָל כָּל־עָשֵׂב הַשַּׁדֵה בִּאֶרֵץ מִצְרַיִם:
- said to Moses, "Hold out your arm toward the sky that hail may fall on all the land of Egypt, upon human and beast and all the grasses of the field in the land of Egypt."
- וַיָּט משֵה אָת־מַטָּהוֹ עַל־הַשַּׁמַיִּם וַיהוָה נַתַן קלת ובַרָד וַתְהַלַךְ אָש אַרצַה וַיַמטַר יִהוָה בַרֶד עַל־אַרֶץ מצַרַיִם:
- So Moses held out his rod toward the sky, and הוהי sent thunder and hail, and fire streamed down to the ground, as הוהי rained down hail upon the land of Egypt.
- כמהו בכל אבץ מצלים מאז היתה לגוי:
- בּרָד וְאֵשׁ מִתְלַקּחַת בְּתְוֹךְ הַבִּרֶד כְבֶּד מְאֹד אֱשֶּׁר לְא־הִיָה 24 The hail was very heavy—fire flashing in the midst of the hail—such as had not fallen on the land of Egypt since it had become a nation.

- עד־בַּהְמָה מַאָּדָם וְעָד־בַּהְמָה בַּלּ־אָרֵץ מְצַרִיִם אָת כָּל־אֲשֵר בַּשָּׁלֵה מֵאָדָם וְעָד־בַּהְמָה 25 Throughout the land of Egypt the hail struck down וָאָת כַל־עַשַׂב הַשַּׁדֵה הַכָּה הַבַּלִד וָאַת־כַּל־עַץ הַשַּׁדֵה שַּׁבֵּר:
 - all that were in the open, both human and beast; the hail also struck down all the grasses of the field and shattered all the trees of the field.

 - בָּרָ יִשִּׁרָאָל לְא הָיָה בַּרָד: 26 Only in the region of Goshen, where the Israelites were, there was no hail.
- וַיִשֹלֶח פַרעה וַיִּקרָא לִמשָה וּלִאַהֵרֹן וַיִּאמֵר אֵלֵהָם חָטַאתי הַפַּעם יָהוָה הַצַּדִּיק וָאֲנֵי וִעְמִי הַרְשַעִים:
 - Thereupon Pharaoh sent for Moses and Aaron and said to them, "I stand guilty this time. הוהי is in the right, and I and my people are in the wrong.
- 28 הַעַתִּירוֹ אֱל־יִהוָֹה וַלַב מַהיֶת קלָת אֱלֹהִים וּבַרֶד וַאֲשַׂלִּחָה אֱתַכֵּם וַלְא תספון לעמד:
 - Plead with הוהי that there may be an end of God's thunder and of hail. I will let you go; you need stay no longer."
- 29 וַיָּאמֵר אֵלָיוֹ משֵׁה כִּצֵאתִי אַת־הָעִיר אַפַּרְשׁ אַת־כַפַּי אֵל־יִהוָה הַקּלְוֹת יחדלון והברד לא יהיה־עוד למען תדע כי ליהוה הארץ:
 - Moses said to him, "As I go out of the city, I shall spread out my hands to הוהי; the thunder will cease and the hail will fall no more, so that you may know that the earth is 'הוה's.
 - 30 ואַתָּה וַעַבָּדֶיךָ יָדַעתִי כִי טַרֵם תִיראון מפּנֵי יהוָה אֵלהים:
- But I know that you and your courtiers do not yet fear God הוהי."—

 - יהפשתה גבעל: אביב והפשתה אביב והפשתה גבעל: Now the flax and barley were ruined, for the barley was in the ear and the flax was in bud;

 - :הָחְטָה וְהַכְּסָמֵת לֹא נכּוּ כִּי אָפִילֹת הָנָה: 32 but the wheat and the emmer* were not hurt, for they ripen late.—
 - וַיַצֵא משֵׂה מֵעָם פַרעה אֵת־הָעִיר וַיִּפַרְשׁ כַפַּיו אֵל־יִהוָה וַיַּחִדּלְוּ הַקלות והַבַּרָד ומַטַר לא־נתַך אַרצַה:
- Leaving Pharaoh, Moses went outside the city and spread out his hands to הוהי: the thunder and the hail ceased, and no rain came pouring down upon the earth.
- ויַרְא פַּרְעָה כִי־חָלֵל הַמָּטָר וְהַבָּרָד וְהַקּלֹּת וַיַּסֶף לַחֲטֻא וַיַּכְבֶּד לבו הוא ועבדיו:
 - But when Pharaoh saw that the rain and the hail and the thunder had ceased, he became stubborn and reverted to his guilty ways, as did his courtiers.
- וַיַחַזַל לָב פַּרעה ולָא שׁלַח אַת־בּנָי יִשׂרָאַל כַאַשֶּׁר דִבֶּר יִהוָה ביַד־משה:
- So Pharaoh's heart stiffened and he would not let the Israelites go, just as הוהי had foretold through Moses.